

Univerza v Ljubljani

EKONOMSKA FAKULTETA

AKADEMIJA ZA LIKOVNO UMETNOST IN OBLIKOVANJE

FAKULTETA ZA ARHITEKTURO

PROJEKTNA NALOGA

Bovec: Zgodbe preteklosti

AVTORJI:

Simon Jamšek, Saša Pristov

Ekonomska Fakulteta

Martin Fujan, Katja Katona, Maja Wolf

Akademija za Likovno Umetnost in Oblikovanje

Dušan Sekulić,

Fakulteta za Arhitekturo

MENTORJI:

red. prof. dr. Tanja Dmitrović

doc. Miha Klinar

doc. Primož Jeza

Ljubljana, 18. 1. 2016

POVZETEK

Kako predstaviti zgodovino na zanimiv, atraktiven in edinstven način? To je bilo osrednje vprašanje, s katerim smo se ukvarjali pri sami nalogi. Zgodovina, ki bo zanimiva, ne le za zgodovinske navdušence temveč tudi za ljudi, ki jim je zgodovina, kot predmet, že v osnovni šoli parala živce. Lahko je zanimiva, lahko pa suhoparna in za večino ljudi nezanimiva. Naš projekt strmi k zanimivosti in sicer za vse vrste obiskovalcev, tiste, ki jih zgodovina resnično zanima, kot tudi tisti, ki jim je tuja.

Temelj naše prepričanosti o uspehu projekta je na aktivni vključenosti uporabnika v zgodovinsko zgodbo. Najpomembnejši del naše naloge je revitalizacija trdnjave Kluže. Trdnjavo, ki je zanimiv primer obrambne utrdbe poznega 19. stoletja smo spremenili v trdnjavo zgodovinskega doživetja, kjer je uporabnik osrednji lik zgodbe. Namreč izdelali smo koncepte različnih tematskih sob, ki bodo obiskovalca pripeljale do doživljanja raznih zgodb naših prednikov. Odslej Kluže nikakor ne bodo klasični muzej, v katerem obiskovalca vodič popelje skozi muzej in ga seznanji z zgodovino in predmeti, ki so jih uporabljali v vojni. Dandanes so obiskovalci tovrstnih muzejev naveličani klasične ponudbe s spremljavo govornika, še posebej če je muzej zgodovinsko obarvan. Zato, smo trdnjavi Kluže dodali nekaj tematskih sob, v katerih obiskovalcu ponudimo edinstveno doživetje in vzdušje. Ustvariti želimo vtis, da se obiskovalci resnično nahajajo v razmerah, kakršne bi lahko obstajale v času bojevanja. Sobe, ki imajo tovrstno moč so naslednje, Poveljniška soba, Bolniška soba, Sobe s plinskim napadom, Soba obrambnega jarka na visokogorskem bojišču. Tudi spletna stran Kluž bi bila prenovljena, saj bi služila kot nekakšna platforma za oblikovanje produktov po željah uporabnikov. Kar pomeni, da bi omogočila pisanje mnenj, bodisti pohval ali kritik, forum in hitra povezava na socialna omrežja.

Poleg trdnjave Kluže, kot osrednji element v našem projektu smo dodali tudi druge produkte, ki bi skrbeli za edinstvenost naše ponudbe in nenehno dogajanje. Eden izmed pomembnejših produktov je zagotovo živa zgodovina, ki bi spremljala obiskovalca v Bovcu ter prireditve in tematski večeri obarvani z zgodovino. Kot povedano bi bila trdnjava osrednji element naše ponudbe, zato bi se vse dogajalo na zunanju ploščadi Kluž.

Cilj, ki ga vidimo pred seboj, da bi trdnjava postala najboljši muzejski prikaz visokogorskega bojevanje v veliki vojni in s tem Bovec najpriljubljena zgodovinska destinacija. Obiskovalci pa bi doživeli in okusili življenje naših prednikov v Bovcu.

UVOD

Tisti znani in že nekoliko oguljeni pregovor pravi, da kdor ne pozna preteklosti, ne more razumeti sedanjosti. Pa vendar še kako drži, kar se kaže znova in znova. Tako naključni obiskovalec Zgornjega Posočja mimogrede spregleda zgodovino, ki je neizbrisno zaznamovala te kraje. Vojaško pokopališče tu in tam, morda kje kakšen spomenik, sicer pa je čas v skoraj sto letih zabrisal večino ostankov.

Glede na to, da je prva svetovna vojna izmed vseh dogodkov najbolj zaznamovala te kraje, smo se odločili, da večino svoje pozornosti usmerimo prav na soško fronto. Le-ta je bila dolga; raztezala se je vse od krajev Zgornjega Posočja pa do Doberdobske planote in Jadranskega morja. Čeprav je glavna teža italijanskih napadov potekala južneje na Krasu, preko Doberdobske in Banjške planote, so tudi Zgornje Posočje zaznamovali zelo krvavi visokogorski spopadi; na Bovškem pa so bili priča hudim bojem za Rombon in v oktobru 1917, ob preboju fronte, tudi smrtonosnemu napadu s tedaj najbolj strupenimi plini. Vsi ti dogodki so usodno zaznamovali te kraje in prav je, da se jih temu primerno obeleži.

Večino naloge smo posvetili revitalizaciji trdnjave Kluže. Čeprav je bila ob začetku vojne, zaradi naglega razvoja topništva, za bojevanje že povsem neuporabna in zastarela, ji je lega omogočila, da je vojno preživela skoraj povsem nedotaknjena in kot zanimiv primer obrambne utrdbe poznega 19. stoletja ostala ohranjena vse do današnjih dni.

V nalogi je predstavljena možnost turistično zanimivega in kulturnozgodovinskega razvoja prav z izhodiščem v trdnjavi Kluže: strategija obogatitve obstoječe zbirke in možnosti dodatne ponudbe, ki bi podpirali muzejsko postavitvev. Zanimivost trdnjave vidimo v njeni edinstveni lokaciji v visokogorju, izjemni kulisi in relativno dobro ohranjeni arhitekturi. Cilj naloge in naša vizija je, da bi trdnjava postala najboljši muzejski prikaz visokogorskega bojevanja v veliki vojni in kot taka presešla že zdaj odlično postavitvev v Kobaridu, kot tudi ostale muzejske postavitve v svetu. V spomin in opomin prihodnjim generacijam.

POSLANSTVO

Širimo in povezujemo ponudbo zgodovinskega turizma z namenom podati obiskovalcu širše razumevanje pomena kulturne dediščine in njene družbenene odgovornosti, v spomin in opomin, nadaljnim generacijam.

VIZIJA

Do leta 2026 bomo med zgodovinskimi ponudniki prve svetovne vojne postali prva izbira v prikazu in razumevanju vojnih razmer v okolju Zgornjega Posočja.

STRATEŠKE USMERITVE:

Mednarodna primerljivost med zgodovinskimi ponudniki.

Nenehno izboljševanje kakovosti prikaza muzejskih vsebin.

Povečevanje prepoznavnosti kulturne dediščine na Bovškem v povezovanju "outdoor" destinacije.

Integralnost kulturne ponudbe.

Aktivno soustvarjanje ponudbe s strani obiskovalca, njena prilagoditev in razvoj novih produktov.

Poudariti edinstvenost, pristnost in doživetost destinacije, tudi skozi avtentičnost.

Povečevanje prihodkov iz tržnih dejavnosti.

Ključne vrednote: družbena odgovornost, sodelovanje, avtentičnost, znanje, doživetje.